

[K. Helveg Petersen.]

om C-våbnene, de kemiske våben, altså ikke er blevet løst, og der er anledning til at tro, at man står over for nogle meget vanskelige forhandlinger netop omkring verifikations-spørgsmålet.

Det er et afspændingstegn, at man kan tage dette skridt, det viser, at der er en politisk baggrund, som er frugtbar for, at man tager yderligere skridt, og vi må fra dansk side gøre, hvad vi kan for, at den næste aftale følger så snart som overhovedet muligt.

Gert Petersen: Det er jo ganske interessant og på sin vis lidt tragisk, at hvis der sker en eller anden krigerisk forvikling et eller andet sted på kloden, så giver det anledning til store overskrifter og stor interesse også i denne sal, men når der tages et skridt på nedrustningsområdet, et faktisk skridt, så er det noget, som vi registrerer med nogle ganske få bemærkninger. Jeg skal i og for sig ikke bryde den linje, som har været lagt her, men jeg vil dog føje til, at man skal gøre sig klart, at der er gået umådelig vanskelige og umådelig langvarige forhandlinger forud for den konvention, som vi nu her står over for at tilslutte os. Vi husker også alle utvivlsomt de dramatiske beretninger, som fra tid til anden er kommet om virksomheder hos stormagterne, der beskæftigede sig med fremstilling af bakteriologiske våben. Vi husker alle de mareridtsagtige skildringer, som er kommet om, hvordan sådanne bakteriologiske våben kunne fungere, hvilke virkninger de ville have.

Her er altså et område, hvor det trods alt er lykkedes at sætte en slutstreg, at gøre op med en hidtidig udvikling og bremse den. Jeg er helt enig med hr. K. Helveg Petersen i, at det er beklageligt, at man ikke også har kunnet sætte en tilsvarende slutstreg for de kemiske våbens vedkommende; der var i lang tid en tendens til at koble forbud mod bakteriologiske våben sammen med forbud mod kemiske våben, det var et ønske, som blev fremført østfra, mens man vestfra var utilbøjelig til at foretage denne sammenkobling, fordi kontrolproblemet blev anset for at være meget større, mere kompliceret, når det drejer sig om kemiske våben. Det, der gav anledning til, at man kunne komme frem til en konvention om forbud mod de bakteriologiske våben, var, at man østfra

ændrede holdning og accepterede det synspunkt, at man tager denne sag ud for sig.

Jeg ser konventionen som en perle på en kæde, hvor andre perler er sådan noget som forbuddet mod atomvåben på Sydpolarområdet og i Latinamerika, den delvise prøvestopaf-tale, aftalen om ikke-spredning af atomvåben, aftalen om en delvis afmilitarisering af havbunden, aftalen om ikke-placering af kernevåben i det ydre rum og på månen — alt sammen noget, som vi kan kalde beskedne skridt, og som er beskedne skridt. Men ser vi disse skridt i forhold til, hvad der skete fra 1918 til 1933, hvor man jo også diskuterede nedrustning og i og for sig fra tid til anden havde nogle umådelig ambitiøse planer, må vi sige, at der nu er tale om skridt, som der er realitet i, måske ikke så meget derved, at de ændrer den eksisterende tilstand, men de forhindrer, at denne eksisterende tilstand på de pågældende områder udvikler sig til noget værre.

Derfor synes jeg, man må hilse også denne konvention med tilfredshed, men tilfredsheden skal naturligvis ikke overskygge, at der er en lang, lang vej endnu, før kloden er blevet et sikkert sted. Den delvise afmilitarisering af havbunden er ikke tilstrækkelig, forbud mod bakteriologiske våben er ikke tilstrækkeligt, så længe det ikke er fulgt op af et forbud mod kemiske krigsvåben. Det delvise prøvestop er ikke tilstrækkeligt, men må munde ud i et totalt prøvestop for atomvåben, for kernevåben osv. osv. Man kunne fortsætte på samme linje.

Min hovedkonklusion er, at man skal ikke kimse ad de resultater, som er opnået, de gør kloden til et lidt sikrere sted. Men de må først og fremmest være en spore til at komme videre, og her synes jeg jo nok, at det må være netop i Danmarks interesse at koncentrere sig om et par af de problemer, som jeg nævnte. Her tænker jeg i ganske særlig grad på et forbud mod kemiske krigsvåben og et totalforbud mod afprøvning af kernevåben, altså også underjordiske prøver. Jeg tror, det er dér, man nu skal til at gå videre, og jeg synes, at Danmark må have en særlig interesse i at presse på her og måske også selv tage initiativer i den retning.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen): Jeg skal nøjes med at takke for den enstem-